

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Teze diplomové práce

**Instituce pro trávení volného času dětí
a mládeže do 18 let**

Bc. Romana Heřmánková

© 2014 ČZU v Praze

Souhrn

Tématem této práce jsou instituce volného času pro děti a mládež v České republice.

Cílem práce je analýza institucí zabývajících se volnočasovou činností dětí a mládeže v Jihočeském kraji. Dalším cílem práce je teoretické zpracování problematiky volného času a institucí působících v oblasti volného času dětí a mládeže v České republice.

V teoretické části práce jsou nejprve vymezeny základní pojmy, jako je mládež, volný čas, apod. Dále zde jsou popsány možnosti využití volného času dětí a mládeže, prevence sociálně patologických jevů, typologie institucí zabývajících se volnočasovými aktivitami dětí a mládeže, apod. V praktické části práce je provedena analýza a komparace dvou institucí, které se věnují volnočasovým aktivitám dětí a mládeže. Jedná se o Dům dětí a mládeže Písek a Dům dětí a mládeže Tábor. V rámci analýzy je pohlédnuto na činnost těchto zařízení, na jejich materiální a technické vybavení, na jejich financování, apod.

Klíčová slova

Děti, dům dětí a mládeže, instituce, mládež, volný čas, volnočasové aktivity, zařízení volného času.

Cíl a metodika práce

Cílem práce je analýza institucí zabývajících se volnočasovou činností dětí a mládeže v Jihočeském kraji. Dalším cílem práce je teoretické zpracování problematiky volného času a institucí působících v oblasti volného času dětí a mládeže v České republice.

Dílčím cílem práce je analyzovat nabídku vybraných zařízení volného času pro děti a mládež. Analyzován bude Dům dětí a mládeže Písek a Dům dětí a mládeže Tábor.

Dalším dílčím cílem práce bude analýza účasti dětí a mládeže na kroužcích a aktivitách pořádaných těmito institucemi volného času a analýza financování volnočasových aktivit pro děti a mládež.

Metodami zpracování této práce bude studium primárních a sekundárních zdrojů, analýza a komparace. Teoretická část bude zpracována podle dostupné odborné literatury a dostupných internetových zdrojů. Praktická část bude zpracována formou analýzy dvou vybraných institucí z hlediska volnočasových aktivit, personální a organizační struktury, technického vybavení a finanční analýzy těchto institucí. V závěru každé analýzy instituce bude provedena SWOT analýza, která bude vycházet ze studia vnějšího a vnitřního prostředí. Z hlediska vnějšího prostředí budou stanoveny silné a slabé stránky, z hlediska vnitřního prostředí pak budou zjišťovány příležitosti a hrozby. V závěru práce bude zhodnoceno, zda instituce plní své poslání, pro které byly zřízeny a zda byly naplněny stanovené cíle.

Návrhy a doporučení

DDM Tábor

Bylo by zřejmě vhodné oslovit mladé vzdělané lektory a tím rozšířit nabídku jednotlivých kroužků. Otázkou zůstává, zda DDM má těmto novým lektorům co nabídnout. Zřejmě se rozšíří model, při kterém DDM pouze nabídne lektorovi zázemí, tj. třídu a pomůcky formou pronájmu, zařadí nabízený kurz do nabídky, ale veškeré záležitosti včetně finančních zůstanou na lektorovi.

Pokud bychom mohli něco doporučit, tak i nadále využívat grantů a čerpat peníze z fondů EU. V DDM Tábor pracuje 7 interních a 50 externích zaměstnanců. Všichni tyto pracovníci podléhají přímo řediteli DDM. Domníváme se, že určitá míra decentralizace organizační struktury by napomohla lepšímu fungování celé organizace. Chápeme, že takto má ředitel absolutní přehled o činnosti všech svých zaměstnanců, ale ze stejného důvodu nemůže věnovat dostatek času na přípravu nových grantů a rozvoj instituce.

DDM Písek

DDM můžeme doporučit hledat další finanční zdroje pro získání většího finančního objemu pro financování činností DDM, toho je možné dosáhnout využitím grantových prostředků poskytovaných krajem a také Evropskou unií.

Samo vedení DDM Písek považuje za svůj současný největší problém stav základny Kobyla a situaci kolem možné směny pozemku s Lesy ČR, kterou není schopen DDM Písek pouze svými prostředky vyřešit.

Kromě těchto specifických záležitostí se DDM Písek potýká se stejnými potížemi jako DDM Tábor, proto i případná doporučení musí být stejná – noví lektoři, nové kroužky apod.

Závěr

Tato diplomová práce si stanovila několik cílů. Základním cílem práce byla analýza institucí zabývajících se volnočasovou činností dětí a mládeže v Jihočeském kraji. Dalším cílem práce bylo teoretické zpracování problematiky volného času a institucí působících v oblasti volného času dětí a mládeže v České republice. Obou těchto cílů bylo v práci dosaženo.

Pro praktickou část práce bylo stanoveno několik dílčích cílů. Dílčím cílem práce bylo analyzovat nabídku vybraných zařízení volného času pro děti a mládež. Dalším dílčím cílem práce byla analýza účasti dětí a mládeže na kroužcích a aktivitách pořádaných těmito institucemi volného času a analýza financování volnočasových aktivit pro děti a mládež. Oba cíle byly naplněny. V praktické části práce byly analyzovány Dům dětí a mládeže Písek a Dům dětí a mládeže Tábor, a to z hlediska jejich činnosti, nabídky kroužků, legislativní úpravy, technického vybavení nebo způsobů financování.

Pokud jde o celkové zhodnocení obou komparovaných institucí, můžeme konstatovat, že nabídka kroužků v obou institucích se sice liší, ale je stejně pestrá. Kroužky v obou institucích jsou doplněné o pobytové a příměstské tábory, přičemž následují trend současnosti a nabízejí tábory tematicky zaměřené.

Co se týká způsobu financování, hospodaření, legislativní úpravy, zřizování organizací, apod., tak toto je u obou institucí pochopitelně shodné, protože zřizovatelem je Jihočeský kraj. Obě instituce mají stejná práva a povinnosti, způsob hospodaření, odpovědnost, způsob financování, apod.

Trošku odlišná je organizační struktura obou organizací. V DDM Tábor má ředitel na starosti nejen statutárního zástupce ředitele, ale také účetní, uklízečku a nasmlouvané

externisty na dohodu o pracovní činnosti. Zástupce ředitele řídí účetní, vedoucí jednotlivých oddělení a nasmlouvané externisty. V případě DDM Písek má ředitel této organizace na starosti pouze svého statutárního zástupce, který pak řídí všechny vedoucí oddělení a ti pak externí pracovníky zařízení.

Na základě zjištěných skutečností jsem nabyla dojem, že zmiňované instituce hledají své místo ve výchovně-vzdělávacím systému, protože musí neustále bojovat, aby získaly nové zájemce. Dříve tyto aktivity vyplňovaly pouze družiny, tehdejší Lidové školy umění a Domy dětí a mládeže. V současnosti tyto aktivity nabízí celá řada samostatných subjektů nejen různá sdružení a neziskové organizace, ale také komerční firmy, pro které jsou tyto volnočasové aktivity zdrojem značných finančních prostředků.

Z provedených analýz těchto dvou domů dětí a mládeže vyplývá, že tato zařízení své poslání naplňují, čímž byla stanovená hypotéza potvrzena.

Vybrané bibliografické citace

ČÁP, Jan. *Psychologie mnohostranného vývoje člověka*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1990. Učebnice pro vysoké školy. s. 292. ISBN 80-0422-967-0.

HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav a PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. Praha: Univerzita Karlova, 2003, 105 s. ISBN 80-7290-128-1.

HOFBAUER, Břetislav. *Zařízení volného času dětí a mládeže: jejich dosavadní vývoj, současný stav a výhled v některých evropských zemích*. Praha: IDM, 1992. 71 s. ISBN 80-85105-42-X.

HÁJEK, Bedřich. *Nástin metodiky vedení zájmové činnosti*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2007. 65 s. ISBN 978-80-7290-265-1.

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. 3. vyd., aktualiz. Praha: Portál, 2002. 231 s. ISBN 80-7178-711-6.